

**System oceniania
z teoretycznych i praktycznych zawodowych zajęć edukacyjnych
i podstaw przedsiębiorczości
w ZSE im. ks. Janusz St. Pasierba w Tczewie**

opracowany w oparciu o Rozporządzenie MEN z 3 sierpnia 2017 r. w sprawie szczególnych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1534) i Statut Szkoły.

Założenia ogólne

Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej i realizowanych w szkole programów nauczania uwzględniających tę podstawę.

Ocenianie ma na celu:

- 1) informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych oraz o postępach w tym zakresie,
- 2) udzielanie uczniowi pomocy w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju,
- 3) motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce,
- 4) dostarczenie rodzicom (opiekunom prawnym) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach w nauce, zachowaniu oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia,
- 5) umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

Ocenianie przedmiotowe obejmuje:

- 1) formułowanie przez nauczycieli wymagań edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych zajęć edukacyjnych,
- 2) ocenianie bieżące i ustalanie śródrocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych według skali i w formach przyjętych w Zespole,
- 3) przeprowadzanie egzaminów klasyfikacyjnych,

- 4) ustalanie rocznych ocen klasyfikacyjnych zajęć edukacyjnych,
- 5) ustalanie warunków i trybu uzyskania wyższych niż przewidywane rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych,
- 6) ustalanie warunków i sposobu przekazywania rodzicom (opiekunom prawnym) informacji o postępach i trudnościach ucznia w nauce.

Przedmiot, zasady i kryteria oceniania

1. Przedmiotem oceniania ucznia jest:

- 1) wiedza przedmiotowa objęta programami nauczania, uwzględniająca obowiązujące podstawy programowe,
- 2) umiejętności i kwalifikacje zawodowe w określonych zawodach,
- 3) umiejętność praktycznego wykorzystania i zastosowania zdobytej wiedzy,
- 4) umiejętność rozwiązywania zadań i problemów,
- 5) umiejętność uzasadniania, argumentowania, przekonywania,
- 6) umiejętność komunikowania swoich sądów, rozwiązań i przekonań,
- 7) aktywność na zajęciach edukacyjnych,
- 8) przygotowanie do samokształcenia,
- 9) umiejętność pracy w zespole,
- 10) umiejętność rozwiązywania konfliktów, sytuacji trudnych i problemowych,
- 11) kreatywność, pomysłowość, zmysł organizacyjny
- 12) samokontrola,
- 13) wytwory pracy ucznia (referaty, prezentacje, projekty, pomoce do zajęć edukacyjnych, prowadzenie zeszytu i dokumentacji),
- 14) udział w konkursach, turniejach i olimpiadach.

2. Oceny bieżące oraz śródroczne i roczne oceny klasyfikacyjne ustala się w stopniach według skali 6-stopniowej, stosując następujące skróty:

- 1) stopień celujący – cel (6)
- 2) stopień bardzo dobry – bdb (5)
- 3) stopień dobry – db (4)
- 4) stopień dostateczny – dst (3)
- 5) stopień dopuszczający – dop (2)
- 6) stopień niedostateczny – nd (1)

3. W ocenianiu śródrocznym dopuszcza się stosowanie znaków „+”, „-”.

4. Nauczyciel jest zobowiązany do systematycznego i bieżącego oceniania wiedzy i umiejętności ucznia.
5. Stopnie wpisuje się do e-dziennika opisując kolumny kategorią ocen (np. sprawdzian, kartkówka) oraz informacją o zakresie materiału, którego ocena dotyczy.
6. Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów).
7. W ocenianiu stosuje się następujące ogólne kryteria ocen cząstkowych i klasyfikacyjnych:

Stopień **celujący** otrzymuje uczeń, który:

- biegle posługuje się fachową terminologią,
- umiejętnie stosuje wiedzę z innych przedmiotów,
- samodzielnie rozwija własne uzdolnienia,
- opanował w 100% wiedzę i umiejętności objęte programem nauczania lub wykraczające poza program nauczania,
- samodzielnie i bezbłędnie redaguje i sporządza dokumenty,
- wykazuje szczególną aktywność na zajęciach,
- samodzielnie rozwiązuje zadania problemowe, proponuje rozwiązania nietypowe,
- korzysta z różnych źródeł wiedzy,
- reprezentuje szkołę w konkursach przedmiotowych uzyskując tytuł laureata i finalisty,
- terminowo realizuje zadania.

Stopień **bardzo dobry** otrzymuje uczeń, który:

- opanował materiał nauczania w stopniu bardzo dobrym (wiadomości i umiejętności),
- sprawnie operuje fachową terminologią,
- wykazywał się wiedzą i umiejętnościami w rozwiązywaniu zadań, problemów teoretycznych i praktycznych, nietypowych, o znacznym stopniu trudności,
- posiadał umiejętność dokonywania i uzasadniania uogólnień,
- charakteryzował się sumiennością, samodyscypliną,
- samodzielnie rozwiązuje zadania (redaguje dokumenty) na podstawie otrzymanych dyspozycji,
- jest aktywny na zajęciach,
- potrafi samodzielnie formułować wnioski,
- terminowo realizuje zadania.

Stopień **dobry** otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności objęte programem nauczania w stopniu dobrym,

- stosuje podstawowe pojęcia zawodowe,
- poprawnie stosuje wiadomości i samodzielnie rozwiązuje typowe zadania teoretyczne lub praktyczne,
- prawidłowo sporządza typowe dokumenty,
- raczej aktywnie uczestniczy w zajęciach.

Stopień dostateczny otrzymuje uczeń, który:

- opanował podstawowe wiadomości i umiejętności przewidziane programem nauczania na poziomie podstawowym,
- stosuje niektóre pojęcia zawodowe,
- rozwiązuje tylko typowe, proste zadania teoretyczne i praktyczne,
- nie potrafi interpretować wyników (wyciągać wniosków),
- redaguje dokumenty, popełniając błędy,
- niezbyt aktywnie uczestniczy w zajęciach.

Stopień dopuszczający otrzymuje uczeń, który:

- opanował niezbędne wiadomości i umiejętności,
- rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności,
- sporządza dokumenty z licznymi błędami,
- nie potrafi samodzielnie interpretować uzyskanych wyników,
- stosuje zasady bhp na stanowisku pracy,
- nie jest aktywny na zajęciach.

Stopień niedostateczny otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował niezbędnych wiadomości i umiejętności, co uniemożliwia mu kontynuowanie nauki,
- nie przestrzega regulaminu pracowni,
- nie przestrzega przepisów bhp na stanowisku pracy,
- nie umie wiązać wiadomości teoretycznych i praktycznych,
- nie potrafi rozwiązywać zadań nawet o niewielkim stopniu trudności, nie potrafi sporządzać dokumentów,
- nieterminowo realizuje zadania.

Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów

1. Osiągnięcia edukacyjne uczniów sprawdza się poprzez:

- 1) **Prace pisemne:**
 - a) kartkówka - bieżąca kontrola wiadomości z zakresu 3 ostatnich zajęć lekcyjnych (maksimum 15 minut),
 - b) praca klasowa (sprawdzian), podsumowująca zrealizowany dział programowy lub określony etap kształcenia (zapowiedziana z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, tylko jedna w danym dniu),
 - 2) **Odpowiedzi** (przepytywanie) ustne – z zakresu 3 ostatnich zajęć lekcyjnych (poza lekcjami typowo powtórzeniowymi, zapowiadany z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem),
 - 3) **Zadania i ćwiczenia praktyczne**,
 - 4) **Prowadzenie zeszytu** i innej dokumentacji,
 - 5) **Obserwacja uczniów** w toku zajęć edukacyjnych,
 - 6) **Pisemne prace domowe**, wypracowania, referaty,
 - 7) **Inne**: konkursy, turnieje, olimpiady, kwizy, zagadki, krzyżówki, łamigłówki, itp.
2. W ocenianiu bieżącym, w zależności od sposobu sprawdzania osiągnięć edukacyjnych stosuje się następującą skalę lub kryteria ustalania ocen:

prace pisemne

- 100 % - celujący
- 90–99 % – bardzo dobry
- 75–89 % – dobry
- 60–74 % – dostateczny
- 50–59 % – dopuszczający
- 0-49 % – niedostateczny

wypowiedzi ustne

- poprawność merytoryczna,
- uzasadnienie wypowiedzi,
- stosowanie języka przedmiotu,
- sposób prezentacji – umiejętność formułowania myśli,

praca w grupie

- organizacja pracy w grupie,
- komunikacja w grupie,
- aktywność, wkład pracy własnej,
- współdziałanie,
- prezentowanie rezultatów pracy grupy,

- czas wykonania,
- terminowość realizacji,

prace domowe

- prawidłowe wykonanie,
- zawartość merytoryczna,
- wykorzystanie źródeł informacji,
- estetyka wykonania,
- wkład pracy,

olimpiady, turnieje, konkursy

- wyróżnienie w etapie okręgowym (wojewódzkim) olimpiady lub konkursu ogólnopolskiego podwyższa ocenę końcoworoczną z przedmiotu objętego główną tematyką tej olimpiady/konkursu,
 - zakwalifikowanie do finału olimpiady/konkursu ogólnopolskiego podwyższa ocenę końcoworoczną z przedmiotu objętego główną tematyką do oceny celującej,
 - osiągnięcia w konkursach i olimpiadach na szczeblu szkolnym – częściowa ocena celująca za I miejsce, za II i III – bardzo dobry z przedmiotu objętego główną tematyką tej olimpiady/konkursu.
3. Prowadzenie zeszytu przedmiotowego jest obowiązkowe i może być przedmiotem oceniania.
 4. Krótkie wypowiedzi ustne – (aktywność w czasie zajęć) nauczyciel *może* ocenić znakiem „+”;“-” lub w inny sposób ustalony z uczniami np. punkty. (np. trzy plusy są równoważne z oceną bardzo dobrą; trzy minusy są równoważne z oceną niedostateczną).
 5. *W każdym półroczu uczeń może zgłosić jednorazowo nieprzygotowanie do zajęć edukacyjnych z teoretycznych zajęć edukacyjnych po uzgodnieniu z nauczycielem na początku roku szkolnego.*
 6. W przypadku, gdy uczeń nie zgłosi przed zajęciami nieprzygotowania do zajęć edukacyjnych, nauczyciel może ten fakt zaznaczyć znakiem „-”;
 7. Uczeń nieobecny na sprawdzianie z powodów usprawiedliwionych ma obowiązek wykazać się znajomością materiału nauczania podlegającego ocenie na pierwszej lekcji po powrocie do szkoły. W przypadku nieobecności dłuższej niż 1 tydzień – do sprawdzianu należy przystąpić w ciągu 2 tygodni.
 8. Uczeń obecny na lekcji, odmawiający odpowiedzi ustnej, pisemnej, kartkówki, sprawdzianu itp. otrzymuje ocenę niedostateczną.

9. Za brak pracy domowej uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną. Jeżeli jest wykonana błędnie uczeń dokonuje jej poprawy na następne zajęcia.
10. Korzystanie przez ucznia w czasie zajęć edukacyjnych, podczas prac pisemnych, sprawdzianów, kartkówek, odpowiedzi ustnych i innych form sprawdzania wiedzy z niedozwolonych przez nauczyciela pomocy stanowi podstawę do wystawienia oceny niedostatecznej.
11. Nauczyciel powinien w ciągu 3 tygodni sprawdzić, oddać i omówić wyniki prac pisemnych.
12. Nauczyciel jest obowiązany, na podstawie opinii publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, dostosować wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono trudności w uczeniu się:
 - o uczeń ze stwierdzoną dysleksją ma prawo do wydłużenia limitu czasu na pisanie sprawdzianów,
 - o uczniowi ze stwierdzoną dysgrafią i dysortografią nie obniża się ocen z prac pisemnych za niski poziom graficzny pisma.

**Warunki i sposób przekazywania rodzicom (opiekunom prawnym) informacji
o postępach i trudnościach ucznia w nauce**

- 1) Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów) i podlegają wpisaniu do dokumentów szkolnych.
- 2) Na wniosek ucznia lub jego rodziców (prawnych opiekunów) nauczyciel uzasadnia ustaloną ocenę.
- 3) Na wniosek ucznia lub jego rodziców (prawnych opiekunów), sprawdzone i ocenione pisemne prace kontrolne oraz inna dokumentacja dotycząca oceniania ucznia jest udostępniana uczniowi lub jego rodzicom (prawnym opiekunom).
- 4) Rodzice (opiekunowie prawni) są informowani o osiągnięciach edukacyjnych ucznia poprzez:
 - o kontakty indywidualne osobiste i telefoniczne
 - o wywiadówki
 - o wgląd w efekty pracy ucznia (zapis oceny w zeszycie, ocena na pracy pisemnej).
- 5) Termin informowania uczniów i rodziców o przewidywanych ocenach końcoworocznych zapisane są w Statucie Szkoły.

Zasady poprawiania ocen przez uczniów

- 1) Jeżeli uczeń otrzyma ze sprawdzianu ocenę niedostateczną lub inną, lecz niesatysfakcjonującą go, to możliwość **ewentualnej poprawy uzgadnia** z nauczycielem przedmiotu.
- 2) Uczeń może poprawiać również oceny niedostateczne otrzymane z tytułu stosowania pozostałych sposobów sprawdzania osiągnięć, po uzgodnieniu z nauczycielem.
- 3) Uczeń, który nie poprawił oceny w wyznaczonym przez nauczyciela terminie, traci prawo do jej poprawiania.

Ustalanie rocznych ocen klasyfikacyjnych oraz warunków i trybu uzyskania wyższych niż przewidywane rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych

- 1) Ocenę śródroczną i końcoworoczną wystawia się z ocen cząstkowych, przy czym decydujący wpływ mają oceny ze sprawdzianów.
- 2) Na **2 tygodnie przed klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej**, nauczyciele prowadzący zajęcia edukacyjne zobowiązani są do ustnego **poinformowania ucznia** o przewidywanych dla niego **rocznych ocenach klasyfikacyjnych**. Oceny te należy odnotować w dzienniku lekcyjnym z opisem kolumny „ocena przewidywana”.
- 3) O przewidywanej rocznej ocenie niedostatecznej **uczeń i jego rodzice** (prawni opiekunowie) informowani są najpóźniej **na 2 tygodnie** przed terminem klasyfikacyjnego posiedzenia rady pedagogicznej.
- 4) Przekazanie rodzicom (prawnym opiekunom) informacji następuje w bezpośredniej rozmowie z wychowawcą klasy lub nauczycielem przedmiotu (odnotowanie w e-dzienniku, poświadczony podpisem rodzica w oddzielnym dokumencie), w formie pisemnej za pośrednictwem ucznia (poświadczenie podpisem rodzica), e-mailem z e-dziennika lub w wyjątkowych wypadkach listem poleconym wysłanym przez wychowawcę klasy za pośrednictwem sekretariatu szkoły.
- 5) Jeżeli w wyniku klasyfikacji śródrocznej stwierdzono, że poziom osiągnięć edukacyjnych ucznia uniemożliwi lub utrudni kontynuowanie nauki w klasie programowo wyższej, nauczyciele danych zajęć edukacyjnych (w miarę możliwości), stwarzają uczniowi szansę uzupełnienia braków poprzez organizację zajęć wyrównawczych oraz indywidualizację procesu edukacyjnego.
- 6) Uczeń, który w wyniku klasyfikacji półrocznej otrzyma ocenę niedostateczną jest zobowiązany do uzupełnienia wiedzy i umiejętności w sposób określony

przez nauczyciela.

- 7) Ustalona przez nauczyciela roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych jest ostateczna, z zastrzeżeniem § 104 ust.1 Statutu Szkoły.
- 8) Ustalona przez nauczyciela niedostateczna **roczna ocena klasyfikacyjna** z zajęć edukacyjnych **może być zmieniona** w wyniku:
 - o sprawdzianu wiadomości i umiejętności, do którego przystępuje uczeń, jeżeli roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych została ustalona niezgodnie z przepisami prawa dotyczącymi trybu ustalania tej oceny,
 - o sprawdzianu wiadomości i umiejętności, do którego przystępuje uczeń wnioskujący o podwyższenie przewidywanej oceny, jeżeli ocena przewidywana nie satysfakcjonuje go,
 - o egzaminu klasyfikacyjnego,
 - o egzaminu poprawkowego.
- 8) Uczeń promowany warunkowo z zobowiązany jest do uzupełnienia wiedzy i umiejętności objętych nauczaniem w sposób ustalony z nauczycielem uczącym danych zajęć edukacyjnych.
- 9) Szczegółowe warunki i tryb przystępowania do sprawdzianów, egzaminu klasyfikacyjnego i egzaminu poprawkowego określa Statut Zespołu Szkół Ekonomicznych im. ks. Janusza St. Pasierba w Tczewie.

Zasady i kryteria oceniania obowiązujące na sprawdzianach wiadomości i umiejętności, egzaminie klasyfikacyjnym oraz egzaminie poprawkowym przeprowadzanych w celu ustalenia rocznej oceny klasyfikacyjnej

- 1) Zdający otrzymuje zakres materiału obowiązujący na sprawdzian, egzamin klasyfikacyjny, egzamin poprawkowy obejmujący wymagania edukacyjne z danego poziomu edukacyjnego.
- 2) Egzamin z zajęć edukacyjnych w kształceniu zawodowym teoretycznym i podstaw przedsiębiorczości ma formę:
 - o pisemna - (45 min.),
 - o ustna - (20 min. na przygotowanie i 20 min. na odpowiedź).
- 3) Egzamin z zajęć edukacyjnych w kształceniu zawodowym praktycznym ma formę zadań praktycznych - (do 150 min.).
- 4) Stopnie i punktacja:

**SYSTEM OCENIANIA
ZAWODOWE ZAJĘCIA EDUKACYJNE I PODSTAWY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI**

- 100 % - celujący
- 90–99 % – bardzo dobry
- 75–89 % – dobry
- 60–74 % – dostateczny
- 50–59 % – dopuszczający
- 0-49 % – niedostateczny

Postanowienia końcowe

1. Pozostałe kwestie nieujęte w PSO reguluje Statut Szkoły.
2. PSO podlega ewaluacji.